

мански племена, тенхтеритѣ и узипетитѣ или узипиянитѣ, които прѣминали при Цезаря прѣзъ Рейнъ въ Галлія, съ женитѣ и дѣцата си, на брой по вече отъ 43.000 души, гордо обявили на Цезаря, че *бащитѣ и дѣдитѣ имъ ги научили никого и отъ никого да не искатъ пощада*. Всички въобще германци, по думитѣ на Цезаря, имали голѣмъ рѣстъ, звѣрски видъ и били до неимовѣрности смѣли, рѣшителни, даже дързки. Тѣ се сражавали по вече отъ пѣши, но главната сила и най добрата часть отъ опълченіята имъ съставлявала конницата, добрѣ въоръжена и устроена. Всѣки конникъ прѣнасялъ на коня си по единъ пѣши войникъ. Ако боя ставаль упоритъ, то пѣшитѣ войници скачали отъ конетѣ, излизали на прѣдъ и вземали дѣятелно участие въ боя. Ако ли нѣкой отъ конници-

тѣ билъ раненъ, то тѣ го изнасяли изъ боя. Тѣ били толкова легки и бързи на бѣгъ, щото често пѣти, държащи се съ една ржка за гривата на коня, бѣгали заедно съ него, даже когато конетѣ припускали най силно. Въ боя германцитѣ се строили по племена, поколения и семейства, въ тѣсно-сгъстени квадратни части или отдѣления. Нападенията извършвали съ мечове въ ржка и въ боя често строили костенурка, прикрита съ щитове отпрѣдъ, отстрани и отгорѣ. А становетѣ си заграждали отъ всички страни съ тѣсноближени кола, не толкозъ за отбрана, колкото да лишатъ всѣкиго отъ надѣжда да избѣга. Въ всичко друго германцитѣ, противъ които се сражаваль Цезарь, прѣдставляватъ общи черти на сходство съ кимвритѣ и тевтонитѣ.

§ 9.

Г а л л и я.

Второто мѣсто слѣдъ германцитѣ принадлежи на трансалпинскитѣ галли, покорени отъ Цезаря слѣдъ 7-годишна, най упорита война съ тѣхъ. Въ коментаріитѣ на Цезаря намираме обстоятелни и любопитни свѣдения за този народъ и за страната въ която той обитаваль. Последнята заключавала въ себѣ си пространството между Атлантическия океанъ, Рейнъ, Алпитъ, Срѣдиземно море и Пиринеитѣ, и съставлявала *собствени Галлія*, която римлянитѣ, за отличие отъ *близката* (до Римъ), *цизалпинска* или прѣдъ-алпийска (*Gallia citerior aut cisalpina*), нарѣкли *далечна*, *трансалпинска* или задъ-алпийска (*Gallia ulterior aut transalpina*), а тѣй сжщо *широкодрѣвна* (*braccata*) — по носимитѣ отъ жителитѣ ѝ, широки долни дрѣхи, и *дългокоса* (*comata*) — поради дългитѣ имъ, распуснати коси. Цезарь я раз-

дѣлил, по различіето въ нарѣчието на жителитѣ ѝ, на 3 главни части: *Веллийска Галлія* или *Веллика* — на сѣвероистокъ между Рейнъ и Секвана (днесъ Сена), *Аквитанска Галлія* или *Аквитания* — на югозападъ, между Гарумна (днесъ Гаронна), океана и Пиринеитѣ, и *Келтийска Галлія* или *Келлика* — въ срѣдата, между океана, Секвана, Роданъ и Гарумна. Югоисточната часть на Галлія, по край Срѣдиземно море, отъ Алпитъ до Пиринеитѣ, още дълго прѣди Цезаря била завоювана отъ римлянитѣ и обръната въ римска провинция, която по късно по главния си градъ, Нарбонъ, била нарѣчена *Нарбонска Галлія* (днесъ Провансъ въ Франция). Впрочемъ Белгика, Келлика и Аквитания се различавали не само по нарѣчията на жителитѣ имъ, но и по нравитѣ и обичаитѣ на послѣднитѣ, а сжщо